

Kansen in samenwerking met sportverenigingen en -bonden

Thema Schoolsport om te scoren bij de 5%-doelstelling

Schoolsport is in het VO niet meer weg te denken.

In het mbo wordt hard gewerkt aan het (opzetten van) schoolsportactiviteiten om te voldoen aan de

norm dat 5% van de studenten voldoende be-

weegt binnen schooltijd. Wat er mogelijk is lees je

in dit artikel. Door: Jorg Radstake

Binnen het thema Schoolsport van het platform Bewegen en Sport van MBO Diensten worden drie aandachtsgebieden onderscheiden:

- (1) Het NK schoolsport voor het mbo
- (2) Het realiseren van een schoolsportaanbod
- (3) Het ontwikkelen van schoolsportverenigingen.

Natuurlijk is elke mbo-instelling vrij om wel of niet te participeren binnen dit thema en activiteiten te ontwikkelen. Het gaat vooral om het realiseren van de doelstelling dat iedere student gemiddeld één uur beweegt en sport per week (5%-doelstelling). Indirect draagt dit thema bij aan een sportiever beweeg- en sportklimaat op elke mbo-school!

Maatwerk in ondersteuning (vraaggestuurd)

Op basis van de ondersteunende rol, die elke themaleider voor de mbo-scholen heeft, vindt de informatievoorziening rondom het thema Schoolsport op verschillende wijzen plaats. Om aansluiting te vinden bij de behoeften van de mbo-scholen en daarmee (nog beter) maatwerk in ondersteuning te kunnen bieden, is een digitale vragenlijst onder alle mbo-scholen uitgezet. Op basis van de resultaten van deze vragenlijst zijn de vervolgacties bepaald.

Om richting te geven aan de koers, zijn de hierboven genoemde aandachtsgebieden ook in de vraagstelling onderscheiden. In dit artikel blikt de auteur kort terug op de huidige situatie op de mbo-scholen en blikt hij vooruit naar de gewenste situatie. Kortom, welke behoefte hebben de mbo-scholen voor het thema Schoolsport?

Stand van zaken in het mbo

Meer dan twintig mbo-scholen hebben de vragenlijst ingevuld. Op basis van deze vragenlijst ontstaat inzicht in de (meer)waarde van het thema Schoolsport. Hieronder lees je, per onderscheiden aandachtsgebied, een korte samenvatting. Het complete verslag vind je op www.platformbewegenensport.nl bij de, onder het thema Schoolsport, geplaatste documenten.

Het NK schoolsport voor het mbo

De mbo-studenten hebben voldoende interesse in een NK schoolsport voor de traditionele sporten. Hun eigen mbo-school bereidt hun via een (intensief) voortraject met trainingen, clinics en der-

gelijk voor op dit NK. Als 'tegenprestatie' krijgen ze een toernooi waar ze zich met plezier met anderen kunnen meten. Hierbij lijkt de relatie met de 5%-doelstelling ver weg te liggen. De betrokkenheid van de mbo-scholen is groot en er lijkt een 'grote' toekomst, die gezamenlijk bepaald wordt, voor verschillende NK's schoolsport te zijn weggelegd!

deelnemers

mbo-scholen

De meeste mbo-scholen nemen actief deel aan de NK's om hun studenten een 'podium' te bieden. Als positief neveneffect noemen de scholen de in- en externe zichtbaarheid. Dit is van belang om een sportief beweeg- en sportklimaat op de eigen mbo-school te creëren. Onderstaand (in-gekort) persbericht is een prachtig voorbeeld van de externe uitstraling van de NK's.

Over de inbedding van de NK's schoolsport in het curriculum van de mbo-scholen valt te zeggen dat met name selecties en trainingen voorafgaand plaatsvinden (in 80% van de gevallen). Hieruit kan voorzichtig gesteld worden dat de 'beste' sporters deelnemen en de breedtesporter onvoldoende aan bod dreigt te komen. Tegelijkertijd kiest 40% van de mbo-instellingen voor het aanbieden van clinics om studenten enthousiast te maken om deel te nemen aan de NK's.

Persbericht

Almere, 15 juni 2010

Oranje voetbaldames van ROC Flevoland boeken succes bij NK voor mbo-scholen

Op de velden van Be Quick '28 in Zwolle is donderdag 10 juni voor de derde maal het Nederlands Kampioenschap Vrouwen-voetbal voor mbo-scholen georganiseerd. De oranje dames van ROC Flevoland versloegen in de finale regerend kampioen ROC Landstede en wisten daarmee beslag te leggen op de titel Nederlands Kampioen. De studentes van ROC Flevoland mogen zich dus nu niet alleen in de zaal, al twee jaar op rij, maar ook op het veld de besten van Nederland noemen! ...

Het realiseren van een schoolsportaanbod

Het verzorgde schoolsportaanbod op de mbo-scholen is zeer divers van aard. Daarnaast maken de scholen gebruik van ver-

schillende aanbieders voor het verzorgen van het beweeg- en sportaanbod en niet alleen van docenten lichamelijke opvoeding. In de huidige situatie bieden (commerciële) sportaanbieders een deel van het aanbod aan, terwijl de scholen in de toekomst meer gebruik willen maken van (lokale) sportverenigingen.

beweeg- en sportaanbod	ordening	De mbo-instellingen bieden het beweeg- en sportaanbod op diverse wijzen aan. Zo kiezen ze ongeveer even vaak voor een thematisch/ klassikaal aanbod als een cursorisch/ clinicaanbod. Enkele mbo-scholen kiezen zelfs per leerjaar of blok voor een bepaalde structuur, afgestemd op hun eigen visie en de specifieke kenmerken van hun doelgroep.
	activiteiten	Het merendeel van de mbo-scholen lijkt in hun aanbod nadrukkelijk te kiezen voor een zeer divers keuzesportaanbod en in mindere mate een uniform aanbod aan beweeg- en sportactiviteiten. De 'sport op maat'-scholen zijn hier prachtige voorbeelden van (zoals ROC Nijmegen), waarbij elke student een passend beweeg- en sportaanbod kan kiezen.
	aanbieder	We kunnen grotendeels drie groepen onderscheiden, die het beweeg- en sportaanbod ook daadwerkelijk (onder supervisie van een bevoegde deskundige) in de praktijk verzorgen: <ul style="list-style-type: none"> • docent(en) lichamelijke opvoeding: bijna 58% • (commerciële) sportaanbieders: ruim 36% • stagiaires van mbo-S&B: ruim 5%.
	motieven	De achterliggende motieven om met (commerciële) sportaanbieders samen te werken liggen met name op het terrein van specifieke expertise (83%) en relatieve beheersbaarheid in kosten (44%). Om met (lokale) sportverenigingen samen te werken noemen de mbo-scholen de expertise op sportgebied (ruim 50%), de realiseerbaarheid in kosten en gebruik maken van de sportaccommodatie (ook ruim 50%) als voornaamste redenen.

Het ontwikkelen van schoolsportverenigingen

Op dit moment zijn de mbo-scholen niet bezig met het opstarten van schoolsportverenigingen om een meer structurele verbinding met lokale sportverenigingen aan te gaan. In geen van de ingediende projectplannen werd deze intentie genoemd. Scholen willen eerst in samenwerking met lokale sportverenigingen een passend beweeg- en sportaanbod voor (alle) studenten aanbieden. Pas als dit staat en de interesse blijvend blijkt, lijkt

er bestaansrecht voor schoolsportverenigingen te zijn. Mogelijk kunnen verenigingen dan uitgedaagd worden om een dependance van hun eigen vereniging bij een mbo-school te starten met direct na lestijd activiteiten rondom de vindplek (= school) van de studenten.

De koers voor cursusjaar 2010-2011

Zoals reeds hierboven aangegeven is het onderzoek gebruikt om een ontwikkelingslag voor het komende cursusjaar te maken. Hieronder leest u de verschillende afspraken/plannen voor de nabije toekomst die zijn verdeeld over de drie aandachtsgebieden van het thema Schoolsport. Allemaal staan ze in het teken van de 5%-doelstelling.

Het NK schoolsport voor het mbo

Een afstemmingsoverleg met de organisatoren van de huidige NK heeft op vrijdag 4 juni 2010 plaatsgevonden tijdens Mission Olympic, the School Final. Op basis van de eerste reflectieopdracht over de, in 2009-2010, georganiseerde NK's blijkt een enorm verschil te bestaan tussen de mbo-scholen op het gebied van deelname (kwantitatief en kwalitatief) en organisatie (van de communicatie vooraf tot aan de begeleiding tijdens het NK). Deze eigenheid van elke organiserende mbo-school is prachtig, maar tegelijkertijd moet door de verandering van de 'markt', meer mbo-scholen doen immers 'iets' met bewegen en sport, op een meer eenduidige manier over deze NK's gecommuniceerd worden.

Over de organisatie van het NK Golf (Landstede, Zwolle):

"Het was opnieuw een fantastisch georganiseerd toernooi op een mooie baan", John van Apeldoorn (Noorderpoort)

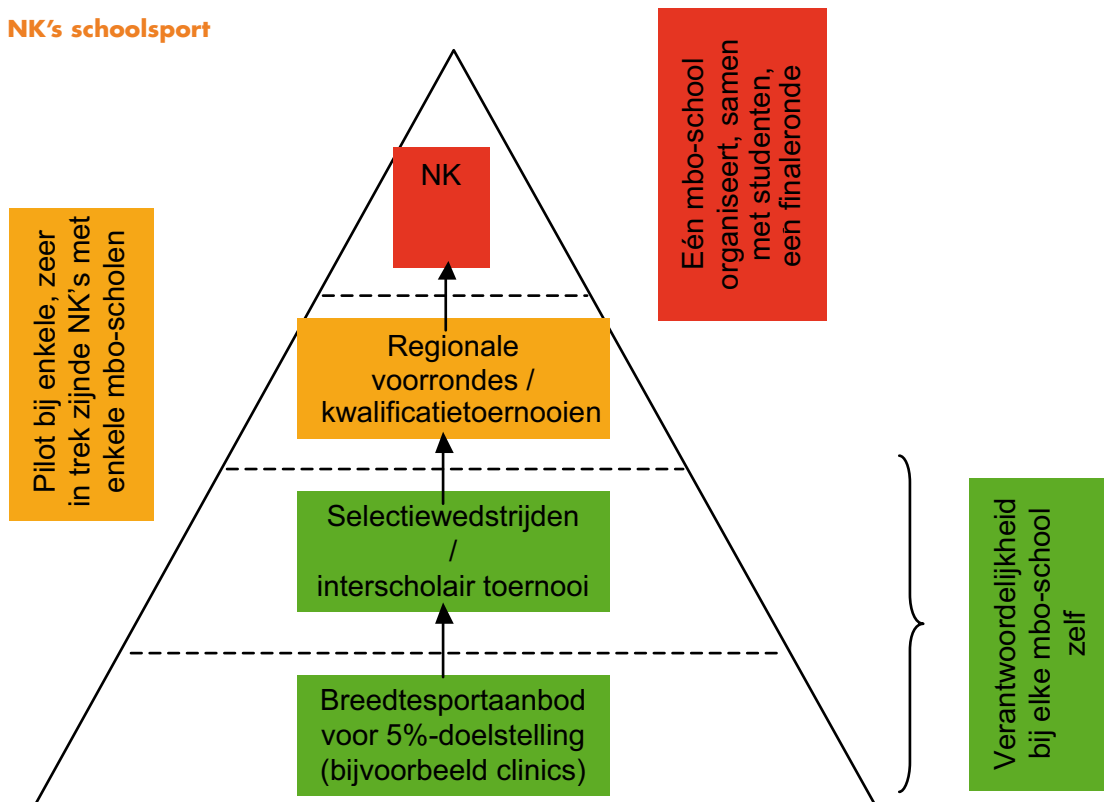
Over de resultaten bij het NK Zwemmen (ROC Eindhoven):

"Zal CIOS Goes/Breda in staat zijn om de wisselbeker te prolongeren? Kijk voor de beelden van afgelopen jaar op YouTube (zoekterm CIOS Goes)", Brenda Bernart (Sportbureau, ROC Eindhoven)

Al met al blijkt er op alle fronten voldoende draagvlak voor de groeiambitie en mogelijkheid voor de NK's voor het mbo te zijn. We moeten hierbij wel een duidelijk onderscheid maken tussen een NK, waarbij de beste spelers/speelsters/teams strijden om de titel, en het sportaanbod op de mbo-scholen zelf (breedtesportambitie). In beide gevallen bestaat de mogelijkheid voor een groter bereik, maar ligt de verantwoordelijkheid op een andere plek (centraal of decentraal). Het schema op pagina 20 geeft deze verschillende doelen en verantwoordelijkheden weer en geldt dan ook als paraplumodel voor de schoolsporttoernooien.

Hieronder staan twee bijzondere voorbeelden van het afgelopen cursusjaar, waarbij enerzijds de kracht van de desbetreffende mbo-school blijkt en anderzijds de kwaliteitsrijke ingrediënten van het NK zelf. Komend cursusjaar willen we dit graag uitbreiden en wederom een kwantitatieve en kwalitatieve slag maken. Hiervoor hebben we een set van afspraken voor zowel de organiserende mbo-school, de communicatie en de deelnemers/deelnemende teams opgesteld. Het complete verslag, inclusief deze set van afspraken kunt u vinden op www.platfornbewegenensport.nl bij de, onder het thema Schoolsport, geplaatste documenten.

NK's schoolsport

NK tafeltennis

Het NK tafeltennis is afgelopen cursusjaar (2009-2010) wederom georganiseerd door het Deltion College in Zwolle. Door de enorme interesse is bewust gekozen voor een onderscheid in niveaus:

Datum
Tijd
Plaats

Informatie en aanmelden bij
Aanmelden kan tot

Dit initiatief is mede mogelijk gemaakt door: MBO Raad, het platform Beweging & Sport en het platform Sport, Beweging en Onderwijs.

Poster NK tafeltennis

competitief (wedstrijdspelers) en recreatief (autodidacten). Zo konden alle mbo-scholen veel studenten laten participeren en ontstond een levendig toernooi met meerdere winnaars. Naast actieve deelname viel het verloop van de wedstrijden onder eigen verantwoordelijkheid: geen scheidsrechters, maar wel een wachtende speler/spelster als teller. De deelnemers hebben laten blijken dit aan te kunnen.

Breder bereik door meerdere categorieën!

NK veldvoetbal (heren)

Het NK veldvoetbal (heren) is een sportief en prestatief toernooi, waarbij de organisatie in handen is van Sport en Beweging Hilversum (onderdeel van ROC van Amsterdam) en waarbij alle wedstrijden onder deskundige leiding van scheidsrechters van de KNVB gespeeld werden. De deelnemende mbo-scholen stuurden, na diverse selectiewedstrijden en/of een interscholair toernooi, hun beste team. Sportiviteit, fairplay en kwaliteit zorgden voor een mooi toernooi met een terechte winnaar.

Sportbond denkt mee in organisatie bij inzet deskundige scheidsrechters.

Het realiseren van een sportaanbod

Zoals onder andere uit de vragenlijst blijkt, willen de mbo-scholen waar mogelijk meer samenwerken met lokale sportverenigingen. Vanuit verschillende (achterliggende) motieven is het zelfs wenselijk aansluiting te vinden bij het andere deelproject uit het beleidskader Sport, Beweging en Onderwijs: 'Sportaanbod voor het onderwijs'. Binnen dat project gaan zeventien sportbonden samen met NOC*NSF de uitdaging aan 1500 schoolactieve verenigingen te realiseren. De participerende bonden (KNLTB, KNHS, KNSB, KNHB, Atletiekunie, KNZB, Nevobo, KNKV, Watersportverbond, JBN, NHV, NTTB, SBN, KNVB, KNRB, KNKF en Nefub) ondersteunen

ROC van Amsterdam (Sport en Bewegen Hilversum)

hierbij hun verenigingen. Dat kan gaan van het beschikbaar stellen van aflopende financiële middelen (bijvoorbeeld Nederlands Handbal Verbond en Nederlandse Volleybal Bond) tot het leveren van materiaal- en lespakketten voor de verenigingen om onderwijsgroepen te kunnen ontvangen (bijvoorbeeld Squash Bond Nederland en Koninklijke Nederlandse Hockey Bond). Ook voor het mbo biedt dit mogelijk nieuwe (ondersteunings)mogelijkheden. Om daar gebruik van te maken, kunnen verenigingen en mbo-scholen zich aanmelden (www.nocnsf.nl/sportenonderwijs).

Concreet kan dit betekenen dat de sportbonden de verenigingen, die een (extra) sportaanbod verzorgen, zullen ondersteunen. Zo is de roeibond (KNRB) komend cursusjaar actief betrokken bij

Sport stimuleren via school

Van alle Nederlandse kinderen tot twaalf jaar doet 83 procent aan sport. Maar daarna neemt dit percentage door huiswerk, bijbaantjes en andere interesses af. Dat is jammer, want sport biedt jongeren juist heel veel!

Behalve dat het leuk is, levert sport een belangrijke bijdrage aan de gezondheid en de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van jongeren. Bovendien is sporten met afstand de leukste manier om iets tegen overgewicht te doen.

Via school in actie!
Met steun van de rijksoverheid heeft rijk van de zeventien betrokken sportbonden een slim sportconcept ontwikkeld, dat past bij de belevingswereld van jongeren in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar. Zo willen de bonden jongeren aan het sporten krijgen en houden. De bonden staan samen met NOC*NSF voor deze doelstelling.

Schoolactieve verenigingen
Maar hoe bereik je die jeugd? Jakt, op school. Gestreefd wordt in 2012 over 2075 1500 schoolactieve sportverenigingen te beschikken. Deze verenigingen dienen jaarlijks minimaal veertig uur sportaanbod te verzorgen dat is afgestemd op de lesprogramma's van scholen en op tijdstippen die aansluiten op de schooltijden. De verschillende sportconcepten zijn ontwikkeld voor het brede onderwijsveld: primair, speciaal, voortgezet en middelbaar-beroepsopleiding.

Meer weten?
Op www.nocnsf.nl/sportenonderwijs staat alles over sportaanbod passend voor het onderwijs en het concrete aanbod van de zeventien sportbonden voor jongeren.

Geïnteresseerd?
Vul dan op deze site het contactformulier in!

Het project Sportaanbod voor het onderwijs maakt deel uit van het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs, www.sportbewegenonderwijs.nl.

Folder sportaanbod

een pilot bij ROC Midden Nederland. De lokale roeivereniging verzorgt een aantal weken een module/clinic roeien. Daarnaast zal mogelijk ook de judobond (met actieve betrokkenheid van oud-topjudoka Ruben Houkes) de mbo-scholen met een ondersteuningsvraag op het terrein van judo helpen. De bond treedt als intermediair op om een kwalitatief en passend judo-aanbod door deskundige trainers/verenigingen te (laten) verzorgen.

Het mbo beweegt dus volop! Dat is niet alleen zichtbaar voor de studenten en betrokken (vak)docenten, maar het blijft ook niet onopgemerkt binnen de gehele mbo-school en zelfs bij gemeentes. Zo zetten zij de aangestelde combinatiefunctionaris steeds vaker in om een rol te vervullen bij het beweeg- en sportaanbod in het mbo. Dit gebeurt zelfs steeds

regelmatiger bij de uitvoering. Een prachtig voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen het Da Vinci College en Sportbedrijf Dordrecht bij het ontwikkelen van een onder- en naschools sportaanbod voor studenten. Eén van de programma's die de twee partijen het komende cursusjaar aanbieden, bestaat uit een trainingsprogramma voor enkele sporten, voorafgaand aan het desbetreffende NK. Kortom, een mooie, toenemende betrokkenheid van de gemeente bij onze doelgroep in het mbo!

Het ontwikkelen van schoolsportverenigingen

Ondanks het ontbreken van de ontwikkeling van schoolsportverenigingen in de oorspronkelijke projectplannen, participeert Zadkine Rotterdam vanaf komend cursusjaar actief in de proeftuin schoolsportverenigingen (NOC*NSF proeftuin, Rotterdam Sportsupport). Zo starten vanaf september 2010 enkele schoolsportverenigingen, waaronder voor zaalvoetbal, voor het voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsopleiding. Op basis van de ervaringen van Zadkine vindt aan het einde van het kalenderjaar een bijeenkomst in Rotterdam plaats om te kijken of het een perspectiefrijk concept betreft en geschikt is voor meerdere mbo-scholen.

Meer informatie?

Kijk op www.platformbewegenensport.nl onder het thema Schoolsport. Daar zijn allerlei documenten beschikbaar om (nog) meer te weten te komen over hetgeen allemaal binnen dit thema gedaan wordt, maar ook mogelijk is voor uw mbo-school.

Over de auteur

Jorg Radstake is naast themaleider Schoolsport bij het platform Bewegen en Sport ook projectleider sport en onderwijs bij NOC*NSF en opleidingsdocent aan de Calo (Hogeschool Windesheim).

Correspondentie:

Jorg.Radstake@noc-nsf.nl